

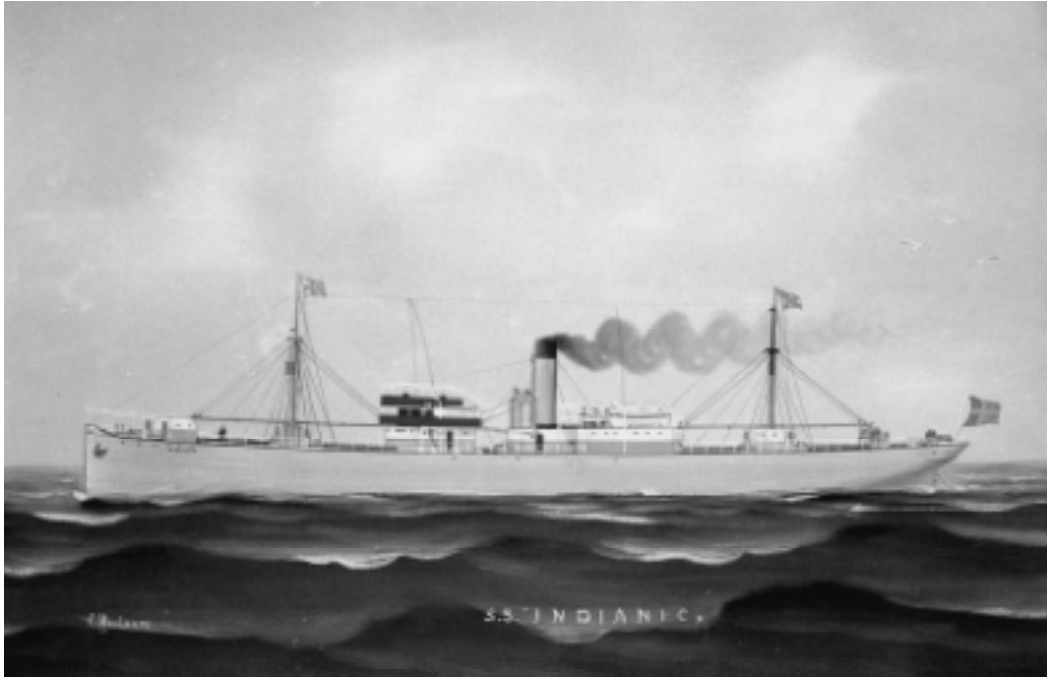
SALTSTÄNK

Dikter, skrivna ombord på s/s Indianic år 1915,
med tillägg bl.a. från besök i hembygden 1918 - 1919,

av

Claes Wilhelm Jansson

Som Turist

*I Medelhafvets mörkblå vatten,
jag bilden såg af Pharos bloss,
När det i mörka vinternatten,
Igenom faror ledde oss.*

*Och bilden mina drömmar vände,
Till Alexander Stores dar,
När han den första fyren tände,
Som tusenårig lyser klar.*

*I drömmen såg jag gyllne troner,
Och stolta skepp på böljor blå,
Och slafvars herrar, Pharaoner,
I kostlig dräkt på stranden stå.*

*Jag Kleopatra, njutningslysten,
På svällande divaner såg,
Och formfulländad syntes bysten,
Där hon i sagodunkel låg.*

*Då kunde jag ej längre kväfva
Begäret, att längs Nilens strand,
Med staf och ränsel framåt sträfva
Mot tempelstad vid öknens rand.*

*Min ränsel snart jag hade packat,
Med Österlandets håfvor mest,
Som Muselmänner på mig prackat,
Med äkta Indisk business-gest.*

*Vid Pyramiders breda baser,
jag hamnade en stekhet dag;
Araber, höljda uti traser,
Slog ned som asdjur på mitt jag,*

*Och bruna näfvar mot mig sträckte,
Och ropade: backsheesh, backsheesh"!
Ej långt min lilla kassa räckte,
Den smälte bort för billigt pris.*

*Från Ramses II och Josefs dagar,
jag "genuina" smycken fick,
Som man i "Germany" tillagar
I tusental, och prima skick.*

*Det enda som jag tror var äkta,
Var Sfinx och Pyramiders rad,
Och Mumier som ej var täckta,
Och Obelisk vid Solens stad.*

*Men trädets rot, som man mig sade:
"Åt jungfrun skydd och hvila bjöd,
När hon med Jesusbarnet hade,
I fjärran land sökt hjälp och stöd"!*

*Den tror jag ej var äkta vara,
Ty tvänne tusenårig rot,
Väl knappast kan sin lifsmärg spara,
Mot tidens tand och stormens hot?*

*Bland mycket annat skönt att skåda,
Såg jag en brunn som Josef byggt!
Min sagesman och jag, vi båda,
Ej funno ut, hvem sägnen bryggt.*

*Men snart jag tröttnade på färden,
På forntids sagor, lögn och svek!
Nu tror jag ej på mer i världen,
Ån hvad jag ser är värklighet.*

V.J.

25 januari 1915

Bakom Kulisserna

*Jag var en gång på varieté
Och från ett smyghål kunde se
Bak skärmar och kulisser;
Där såg jag värklighet i spel,
En värklighet som spelas väl,
Af öfvade artister.*

*Där icke en på munnen drog,
Och själfva tilljordheten dog,
När man var fri publiken;
Men alla ängsligt följde med,
Vad som på scenen gick på sned
- Man fruktade kritiken.*

*Jag såg en tår i ögonfrans,
Där nyss förut blott skalken fanns
- Hvi var så matt applåden ?
Var felet hennes hvarje gång,
Hon skulle sjunga denna sång,
Och den blef falsk, accorden ?*

*Längst bort i skuggan såg jag stå,
En liten tös med ögon blå,
Som ej var med i ringen;
Men hennes min och muskelspel,
För mig förrådde hennes själ,
Hon lefde med som ingen;*

*Hon lefde med på samma gång,
I hämnd och hat, i dans och sång,
I fromhet och intriger;
När bifallsåskan bryter lös,
Då står hon blyg, min lilla tös,
Bak andras rygg och niger;*

*I hennes vackra ögonpar,
Såg jag beundran, underbar,
För Thalia och konsten;
De lyste upp när lyckan log,
Men när en stjärna sjönk och dog,
Så lästes däri ång'sten.*

*Men där bakom fanns mycket mer,
Som man på scenen icke ser,
Som helst i tystnad höljdes.
- Den som ej själv på Ödet rår,
Snart växlas in på orätt spår,
Och utaf motgång följes.*

V.J.

28 januari 1915

I Krigstid

*Väl synes jorden oss stor och vid,
Men liten är den i denna tid,
Af orättvisor och kif och strid,
Bland skilda raser i världen.
Det finnes knappast en liten vrå,
Dit krigsförbannelsen ej tycks nå,
Där man kan lefva i fred och få
Behålla friden vid härden.*

*Hvarhälst jag kommer, man frågar mig:
"Hvem som har rätt uti detta krig"?
Och diskussionen blir ljudelig,
Om jag ger svar uppå frågan.
Och kära vänner i fjärran land,
Mig neka räcka försoningshand.
Vår vänskap smittas af hatets brand,
Och täres upp utaf lågan.*

*Och föredrar man att vara tyst,
Så blir man trodd: "för att vara tysk"!
Och utaf andra: "till sinnet Rysk"!
Beroende på personen;
De allting tyder på galet sätt,
Och säkert är att det ej är lätt,
Bevisa dem, att det ej är rätt:
Att slita tvist med kanonen!*

*De alla tyder sin egen strid:
"En kamp för frihet och fredlig id,
En kamp för kärlek och salig frid,
Ett paradys uppå jorden"!
Men ängelen som i porten satt,
Och höll på Adam och Eva vakt,
Han vaktar ännu båd dag och natt,
Och tar "vår herre" på orden.*

V.J.

20 februari 1915

Sjömannen

*En sjöman ej fruktar och skyr några faror,
Och trasslas han in i förförerskors snaror,
Så trotsar han döden vid fiendens barm,
Och njuter af faran, så lycklig och varm.*

*Man tjuisar hans sinnen med smäktande blickar,
Och Amor, till anfall, med pilarne skickar
- Han känner sig stånda på gungande mark,
Men njuter så länge hans kassa är stark.*

*När myntena alla har rullat ur fickan,
Och ynglingen fager, fått sparken av flickan,
Så styr han sin skuta till främmande kust,
Och kämpar mot stormen, för lifvet, en dust.*

*Och kastas han in i en rytande bränning,
Och får han af isberg och minorna känning,
Så spännes hans muskler, då bjuder han strid,
Och mister han lifvet - han hvilar i frid.*

*Han ständigt med faror och frestelser brottas,
Och månget ett dödshugg, mot honom det måttas,
Tills slutligen sinnet blir hårdnat och kallt,
Och fruktande intet, men trotsande allt.*

*Dock djupt uti själen, en längtan han gömmer,
Till hemmet och henne, som aldrig han glömmar.
Och lider hans lefnad, och hösten är när,
Så styr han till henne, han alltid haft kär.*

*Där hvilar han trygg, när mot slutet det lider,
Om lyckligt han landat, från faror och strider,
Och där är han redo att börja sin färd,
Från jordlifvets sorger, till himlarnas värld.*

V.J.

22 februari 1915

Skeppskockens Klagan

*Ja, jag ska slita, och jag ska träla,
Och jag ska tåla, att alla gräla,
Jag stackars fattiga fartygskock,
För andras skulder, en syndabock
- Ty jag är kock jag.*

*När Redar'n snålar och spar på slanten,
Och blifver lurad på provianten,
Som säges passa till fartygsbruk;
Då ska jag buga och vara mjuk
- Ty jag är kock jag.*

*Se'n får jag stå här och slå och stöta,
På gammal fisk, som ej går att blöta,
Och biff så seg, som en gummiduk,
Den skall jag bulka båd' mör och mjuk
- Ty jag är kock jag.*

*Det går väl an om det ej är gammalt,
Och luktar illa, m.m. annat,
Och måste kryddas till öfvermått,
Med salt och peppar och annat godt
- Ja, jag är kock jag.*

*När bröd och knallar rundt borden vandra,
Så är det mig, som man höres klandra;
Och fås till frukost en härskens sill,
Nog får jag veta, att jag finns till
- Ty jag är kock jag.*

*Från tidig morgon, till sent på natten,
Jag gnor och sliter, af bara katten,
Och får i vatten till knäna stå,
När "Sjöberg" kommer och hälsar på
- Ty jag är kock jag.*

*Och om jag missar nå'n gång med maten,
Så får jag höra: "de va' en lat en!"
Det sällan viskas ett vänligt ord,
Om stackars kocken, vid rågat bord
- Ty jag är kock jag.*

*Men när jag kommer en gång på isen,
Så ge'r jag blankt i kabyssespisen,
Och ta'r min säck och från skeppsbord går.
Jag profeterar, men Herran rår,
- Ty jag är kock jag.*

V.J.

22 februari 1915

"L'Avenir"

*Pyntad, putsad, hvit och fin,
Block och stag och stänger,
Riggen hög af bara hin,
Och från gaffeln hänger
Flaggan, svart och gul och röd,
Troget följd i lif och död;*

*Sådan såg jag "L'Avenir";
Och bland mycket annat:
Münich's söta, mörka bier,
Har i minnet stannat;
Gentlemen från topp till tå
Sade "skål" och fyllde på!*

*Plötsligt svepte tropisk natt,
Jorden, i sin slöja;
Men där gästfriheten satt,
Var man böjd att dröja;
Där ej Nordbo bryter lag,
Före sol och ljusan dag.*

*Goda vänner, man ej kör,
Ut ur hjärtecellen,
Och en skål jag dricker för
"L'Avenir" och Belgien!
Ännu solen i sitt lopp,
Öfver Belgien kan gå opp.*

*Ödets vindar kasta lätt!
Låt oss därför taga
Lifvets strid på bästa sätt,
Och ej knota, klaga;
Vad som icke ändras kan,
Må vi möta som en man.*

*Här och där, på hafvets stråt,
Mötas skepp i natten,
För en stund, och skiljas åt,
Öfver mörka vatten;
Hvart och ett, sin egen kurs,
Följer hän, mot Stygens sluss.*

V.J.

4 mars 1915

Vid Dardanellerna 1915

*Man hotfull står vid Turkens port
Och bankar och vill in,
Man säger: "att han orätt gjort,
Och fruktar rifvet skinn"!*

*Det alltid sagts: "han sjuklig är,
En grubblande fantast,
Som själfmord uti sinnet bär,
Och har ej ro, ej rast"!*

*Objuden gäst, han slog sig ned
På Europas mark,
Och för sitt lif och rike stred,
Och växte djärf och stark.*

*Nu rullar krigets åskor tungt
Mot Hellesponten fram,
Men Turken tar det hela lungt,
Han är ej rädder han.*

*Med röd turban på nacken fäst,
Med smidig klinga, böjd,
Han spränger fram på yster häst,
Mot närmsta utkikshöjd,*

*Och låter blicken vandra hä'n
Till horisontens rand,
Där hafvets jättar samlats re'n
Och spy ut död och brand.*

*Dit riktas fästningsvapnens lopp
Att gifva jättar svar,
Och Turken ler, i segerhopp,
För hvarje skott som tar.*

*Det stolta Albions söners blod
- The mistress of the seas -
Han gjuter ut med vingat lod,
Vid sol och sommarbris.*

*Han gett sig in i blodig lek
Och svingar dolk och svärd,
Han är ej längre sjuk och vek
I harems dunkla värld.*

V.J.

25 mars 1915

Skrothögen

*I lä och skugga undangömd,
En gammal skrothög låg,
Som mossbevuxen var och glömd
Och lämnad vind för våg;*

*Den legat där i många år,
Och finns där säkert än,
När vintern flytt och det blir vår,
Den går, på nytt, igen.*

*Och helt naturligt att så är!
Men gå den ej förbi,
Om det ej är för stort besvär,
Att plocka däruti,*

*Och söka med en gissning ge,
En lefnadssaga kort,
För hvarje sak som du får se,
När mossan plockats bort.*

*Åt otacksam och själfvisk värld,
Nån gång i tidens rund,
Hvar liten sak har gett sin gärd,
Om blott för en sekund;*

*Och när den nött och sliten var,
En omild stämman bjöd:
"Den får ej längre finnas kvar!"
Och så dess dödsdom ljöd.*

*Och likväl var, för längese'n,
Den delens lefnadslopp,
En outhärlig, viktig gren,
Uti det helas kropp.*

*Men grottekvarnen går och går,
Och vi som males där,
En vacker dag, vårt respass får,
När kraften bruten är;*

*Som skrot och skräp vi slungas ut,
Och gömms och glömmas af,
Och lefnadssagan tager slut
I igenmyllad graf.*

V.J.

29 mars 1915

Plåtafgift och Pension. Reflexioner

*Man talar föraktfullt om Judas med pungen,
Och slår sig för bröstet med oskyldig mien,
Men känner, af människokärlek, sig tvungen,
Att gömma i hvalf och i järnsmidda skrin:
Af sjöfolkets slantar en enda procent!
- Otroligt det låter, men händer och händt.*

*Ej ofta en sjöman kan konsten att spara
Och lägga åsido för kommande dag;
Han lefver för dagen, för tillfället bara,
Och fruktar för intet, blott skepparens lag;
Han gifver så gärna hvar fattig en skärf,
Om också det blifver hans eget fördärf.*

*Förmodligen var det hans gifmilda händer,
Som satte förmyndare öfver hans pung;
Och snillet som födde den tanken, det länder
till heder, ty spara bör den som är ung!
Procenten var liten men naggande god
För utsliten åldring, som utfattig stod.*

*Men saken är den, att man satt proportioner
Emellan hvars insats- och uppbördspoäng,
Till nackdel för åldring, som gläds åt pensionen,
Till fromma för stat och förmyndaregång!
Med höflig erinran och krypande krus,
Den gamle för knappast till tobak och snus!*

*Men väl bör han dömas att extra betala,
För nöjet att drifva ett yrke så fritt;
När skymningen faller och solen syns dala,
Han rider i natten, med stormen en ridt
Bland isberg och minor och klippor och skär,
Bland tusende dödar båd' fjärran och när.*

*Och då måste landtkrabban krypa till spisen,
Och plågas af björkvedens sprakande sken,
Och vänta i nattrock och tofflor på krisen
Att sängen blir bäddad för domnade ben,
Och tagen på dunfyllda bolster sin vakt,
När vägguret håller med snarkningen takt.*

*En lefnad så lång utaf slit och bekymmer,
Och osviklig trohet mot rike och land,
Man aktar för intet när aftonen skymmer,
Och kraftlös är vorden, en värkbruten hand,
Som förde sitt skepp genom faror och död,
Och räddade landet från hunger och nöd.*

V.J.

4 april 1915

Hafvets töcken

*En leende fullmåne speglar sitt klot
I blänkande, djupblåa salar;
Och dyningar rulla, med mummel och hot,
Mot långsträckta, flyende dalar;
Som spökande jättar de komma och gå,
Och människobarnet hör undrande på,
När Necken från vidderna talar.*

*Han lockar med dofva och smekande ljud,
En lättrogen yngling vid ratten,
Att svika sin plikt och förgäta dess bud,
Och lyssna till toner i natten;
Och drömmaren drömmer om vänner och vår,
Men ser ej en vålnad som hotande går
Sin rond öfver lekande vatten.*

*Hon smyger förrädiskt på vingande fjät -
En dunlätt och fladdrande slöja,
Som döljer för seglaren faror och svek,
och tvingar hans farkost att dröja;
Hon lägger sig tät öfver kuster och haf -
En isande svepning vid väntande graf,
För färdmän som världshafven plöja.*

*Det skär genom natten, så varnande gällt,
En ånghvisslas hotande stämman;
Och rorsman, som drömde så lyckligt och sällt
Om våren och vännerna hemma,
Förskräckt låter blickarne irra ditut
Där månstrålar brötos i blånande djup
- Men dimmor hans synvidd bestämman.*

*Ånyo en varning från okänd sirén,
Som kommer hans hjärta att bäfva;
Den tycktes så nära! Där kommer den re'n!
Och fram genom dimman syns stäfva:
Oceanernas vindthund! Den kom och den gick,
Men lämnade kvar uti sjunkande skick,
De offer som dimmorna kräfva.*

V.J.

6 april 1915

Den första Göken

*Det är så stilla, högtidstyst,
Ej höres prassel eller knyst,
Allt är så lugnt, så ljudlöst stumt,
Blott luftens vågor dallra ljumt;*

*Ty det är Maj, och det är vår
På höjd och slätt, i skogens snår;
Och det är natt och hvilotid
Från dagens mödosamma id.*

*Men i nordost syns dagen gry,
Där skrider fram ur purprad sky,
I strålomkransad härlighet,
Ett gudaboret majestät;*

*Det kastar lyseknippen ut,
Och gör på stilla vårnatt slut;
Det gifver lif, det gifver dag;
Naturen väckes i ett slag.*

*En ensam stråle flyr sin väg
Till liten kåk, vid odlad teg;
En fönsterspringa, illa dold,
Ger väg för liten stråle bold;*

*Där får han syn på kojans katt,
Och leker först med den tafatt,
Sen går han sakta, sakta, fram
Och väcker mildt en mödans man.*

*"Så, redan morgon" - morgonstund,
För odlingsman, har guld i mund -
Och kojans herre stiger ut
Och gör en lov rundt stuguknut.*

*Små asplöf dallra som på lek,
Vid morgonbrisens kärlekssmek:
De väcktes upp ur dvalan nyss,
Af solens varma morgonkyss.*

*Med löfvens lek och vindens sus
Snart blandas fågelsångens brus,
En tusenstämmig lofsång går
Från skogens djup, för sol och vår.*

*- Han lyssnar andaktsfullt och hör,
Hur fågelsången tystnar, dör,
När askgrå främling stämmer i
Med egen välkänd melodi;*

*Längst in i dungen Göken gol,
För första gången, sen i fjol!
Han återkommit på besök,
Vår kära, kära, gamla Gök!*

*Det blef så tyst för en sekund,
I solbegjuten löfträdslund,
Hvar liten sånggudinna skalf
När ekot ljöd i skogens hvalf.*

*Men som när trupp i striden går
I slutna led och pukor slår,
Så bröt det loss i alla snår:
Nu är det vår! Nu är det vår!*

V.J.

8 april 1915

Fortunas slaf

*Till Gudars boning kom en dag,
En skuldbelastad man,
Som var så lidande och svag
Att Gudars nåd han fann.*

*Dock dömdes han för sina brott,
Att blifva den's vasall,
Som drog en gifven nummerlott
Uti de vises hall.*

*Och alla Gudar drogo, men
Fortuna lotten vann.
Hon gjorde slafven till sin vän
Och honom trogen fann.*

*Och hon sin gunstling sände ut
Till liten stjärna klar,
Och när han nådde resans slut,
Han uppå jorden var.*

*Här får han hennes vägar gå
Och lyda lyckans råd,
Och låta mänskobarnen små
Få smaka hennes nåd*

*Ej räknas tid, ej räknas rum,
För Gudavald kurir,
Ej blir hans blick av ålder skum
Och aldrig trött han blir.*

*I Monte Carlos pelarsal,
Han sitter lugn och trygg,
Och dömer glädje, dömer kval,
Åt speldemonen skygg.*

*Han vandrar kring i stridens larm
Och låter lyckan le,
Och mäter ut med kraftfull arm:
Fortunas väl och ve!*

*Han smyger in i hvarje hem
Och gör Guds vilja hörd,
Han frågar icke: hvem är hvem ?
Men hatar vinning snöd.*

*När kärleksguden går på jakt
Och villebrådet slår,
Så stannar lyckans slaf på vakt
Bredvid den slagnes bår.*

*När nöd och sjukdom möte stämt
Hos liten parvel blek,
Och ställer dödens dörr på glänt,
Så säg's det: lyckan svek!*

*Men vid hans dödsbädd lyckan står
Och stannar smärtans kval,
När själen sina vingar slår
Till flygt mot haimlasal.*

*Vi alla sträfva efter att,
Om blott en liten stund,
På denna vandrare få fatt,
I lifvets sorgelund.*

*Förmäten den, som kallar sig:
Sin egen lyckas smed!
Han har ej trätt den törnestig
Där lyckan ej var med.*

V.J.

10 april 1915

Minnen

*Ensam sitter han och låter
Sina tankar vandra snällt,
På den väg som vänder åter
Öfver lifvets täflingsfält,
Och där ser han rösen stånda
För hvar mil, med märken på;
Några stå för kval och vanda,
Fröjdemärken finns också.*

*Vid hvart märke knyts ett minne
- Kanske blott en vän som log -
Och han trifves gerna inne
Där en gång han läger slog;
Mellan märkena är vägen
- Om ej stenig - ödslig, tom,
Torr som öknen synes tegen,
Ingen skörd som står i blom.*

*Många, många rasteställen
Bjude honom vänligt in;
Här en minnesskrift på hällen,
Där en kärleksstrof på rim,
Här en mor som honom bannar,
Där ett gladt och upprymdt lag,
Kära vänner, trogna grannar,
Mången säll och lycklig dag.*

*Helst bland eder vill han vandra,
Där blir ålderdomen glad,
Och man må ej honom klandra,
Att för dystra minnens rad
Han med band och spännen stänger
Själens minnesbok igen,
Och ett konstrikt hänglås hänger
Vid dess gyllenlädersrem.*

*Minnen, minnen, glada minnen
Ifrån flydda ungdomsdar!
Kommen åter, brinnen, brinnen
Med er låga ljus och klar;
Gif den gamle fröjd och gamman,
Där han vandrar trött och böjd,
Gör ett korståg allesamman
Och bjud ålderdomen fröjd!*

*Låt hans blickar öfverskåda,
Hvad hans lif har bjudit bäst,
Låt ej mörka minnen råda
När han samlar er till fäst;
Kommen mangrant, kommen alla,
Från en gången lefnadsvår!
Höst är när och flingor falla,
Hvita flingor, i hans hår.*

V.J.

29 april 1915

En Emigrant

*Tyst, obemärkt, hon kom ombord,
Jag såg ej någon henne bringa:
Ett kärt farväl från fosterjord!
Och blombuketter såg jag inga;
Ej tåredränkt var hennes blick,
När ned i vester solen gick,
Och längst i öster lyste "Winga".*

*En underbar och stilla natt
Vår farkost låg för sina ankar;
Och hon och jag på däcket satt
Och med hvarandra bytte tankar;
Från strängaspel bland våra män
Det ljud: "Hem, hem, mitt kära hem - - -
Om vinterkväll, om lek och dankar"!*

*En pärla flöt ur ögonpar
När hemmet kom i hennes minne;
Hon kände först hur långt hon var,
I denna längtans långa timme,
Från hem och härd, från mor och far,
När morgonsolen lyste klar
På Taffelbergets höga tinne.*

*Vårt land är fattigt, skall så bli,
Men älskat dock af sina söner;
Och hvart vår färd än ställa vi,
Dess tjusningskraft vårt hjärta röner;
Och är vår lott att fjärran gå,
För Fosterlandets välgång må
Vi sända himlen våra böner.*

V.J.

2 maj 1915

Efterseglad

*I bördig och blommande dal
Omgärdad af bergknallar kala,
Där hafsvinden smekande sval
Mig söfver till drömmar och dvala,
Jag njuter af frihet och frid,
Långt borta från världshafvens faror;
Hvar minner mig här om den strid,
Vi stredo mot hafsgudens skaror ?*

*Ej hafvet mitt öga kan nå,
Men "Vestan" som spelar kring knuten,
Bär hälsning från böljor som slå
Mot klippan till kraften är bruten;
Långt borta vid synranden styr
Ett skepp öfver böljande vatten,
Mot bogarne saltskummet yr
Och fräser i stormfyllda natten.*

*Jag känner dess smidiga form,
Var nit uti skrofvat och "skotten",
Jag pröfvat dess styrka i storm,
Dess suckar när skyhöga brotten
Hvälft in öfver sviktande däck;
Jag hör dem som aflägsna toner
När stormilar sätta sin skräck
I lummiga löftyngda kronor.*

*Därborta min farkost sin färd
Styr hän emot okända fäjder,
Hon lämnat mig här i en värld
Af sköna och bördiga näjder;
"Good Speed" är min hälsning till dig,
Må lycka och välgång dig följa
På ödslig och obanad stig,
Där tusende faror sig dölja.*

V.J.

9 juli 1915

Intryck från resan

*En af vår resas uppgift var:
Att titta rundt på städer
Men mest i minnet ha vi kvar,
Om syndaflod och väder*

---
*Om "Mälarns Drottning", stor och stolt,
Gör skäl för hedersnamnet
Jag icke vet. Än klädd i kolt,
Hon vätte ned sitt sammet!*

*Kanhända glädjetår hon grät
Och oss en ära gjorde ?
De ä' godt och väl, att jag ej vet,
Och därom icke sporde.*

---
*För lärdomsstad vid Fyris Elf,
Med sina gamla minnen,
Jag böjer djupt mitt värda själf;
Du sitter högst på pinnen!*

*Ej kan jag tälja dina år,
Och ej hvad stort du gömmer;
Men skönt ditt minnesmärke står
Och om sin storhet drömmar.*

*I dina kåkar lefva än
De stora snillens andar,
Och hedervärda gamla män
Där sina groggar blandar;*

*De lyda troget Asars röst
Och mjöd ur hornen dricka;
De slumra ljuft vid Frejas bröst,
I brist på bättre flicka.*

---

*Hvar främling helst kring hemmets knut
Slår vakt med sina drömmar,
Och brodig bonad, utan slut,
Af sagoskimmer sömmar.*

*Det fanns där än, vårt gamla hem,
Och tempelgården gröna;
Med smyckad graf, som gömmer dem
Jag aldrig kunde löna.*

---

*En silfverstrimma bryter fram
Ur mörka skogars sköte;
Den brusar vildt, tills hafvets famn
Med henne stämmer möte.*

*Förr flöt du fram så fri och stolt,
Men nu din styrka vingad
I annan form - Ampère och Volt -
Att tjäna oss är tvingad.*

---

*Idylliskt söfd i sommarro
Låg sta'n med residenset;
Väl har han ökat på en bro,
Men än jag känner 'gen'et;*

*Med stadsträdgård, boulongerskog,
Du smyckar dina brister;
Gå på min vän, i ärligt knog,
På dina vackra vrister!*

---

*I "Asken" finnes äfven kvar
Af gamla "lössens" skara,
Men hur det är, det tar och tar,
Snart är det "gnetter" bara.*

*Ej voro namn så stolta där,
Men djupt i Kärleksparken
Gafs "Käringen och Olas Pär,"
Och Pär gaf Kônan sparken!*

---

*En småländsk stad med namn på Jön,
Som hela världen känner,
Dök upp med morgonsolen skön,
Vid Vetterns vackra stränder.*

Där hvilar sträfsam idoghet

*Ut öfver hela näjden,
Och gamla minnen som vi vet,
Du har från Dackefäjden.*

*Du låter stickor strömma ut
Till alla världens länder,
Och när det tar på dagen slut,
Till dag du natten vänder.*

---

*Nu ä' vi åter i vår vrå,
Med glada minnen, många,
Från slägt och vänner, stora, små;
Från barndomshemmet trånga.*

V.J.

5 augusti 1915

Skräddaren Flink

*En börda han bar, och den bördan var lätt.
Ty glädje hon hette. Hans hurtiga sätt
Dref svårmodet bort i en blink.
Med prässjärn och doning han vandrade kring,
Och barnen slöto förtjusta en ring
Kring bordet och skräddaren Flink.*

*Det dugde ej tala med honom om nöd
Så länge i skåpet fanns strömming och bröd;
Han tålde ej fjäsk eller kink.
Han nöjdes med litet och hjälpte med mer,
Och gladdes när barn genom tårarne ler;
Just sådan var skräddaren Flink.*

*Och fanns det blott något som liknade tyg,
Om biten var liten, han gjorde den dryg;
I yrket sitt var han så flink.
Han mätte och klippte och sömmade bäst
Af alla, båd' byxor och rockar och väst,
Den hurtige skräddaren Flink.*

*Om brunnen var snöfylld och isig var stång,
Och matmor var ensam och vägen var lång,
Och skräddaren fick syn på en hink,
Så sjöng han och gnola och knoga och bar,
Och gumman hon tacka: "Han ä' då för rar"!
Den hjälpsamma skräddaren Flink.*

*Han talte historier för stora och små,
Och manade trollen att stånda på tå
Och vänta och lyda hans vink;
Och skymtade tomtar rundt logar och stall
I skymningens timma, när dagen var all,
Så nog var det skräddaren Flink.*

*Och trådde man dansen i logarnes damm,
Var skräddarn den första som valsade fram
Sin flicka på tiljornas slint;
Och sist utaf alla han vandrade bort,
Och tyckte att natten och leken var kort,
Ja, för kort för skräddaren Flink.*

V.J.

17 augusti 1915

Furan

*Det stod vid vår stuga af ålder en fur,
Med krona så lummig och grön;
I vinter som sommar, i ur och i skur,
Den tronade reslig och skön;
Väl syntes på stammen skavanker och brist:
Små ärr efter nidingars sår!
Och granskades noga dess nedersta kvist,
Man knappt fann af barken ett spår.*

*Var sommar när skörden stod mogen på äng
Och räfsor och liar togs fram,
Att pinnas och slipas af husbond och dräng,
De hängdes vid brunbarkad stam
På nedersta grenen; där ristades tätt,
I barken, små värkande sår
Som vidgades, blödde, och läktes ej lätt,
Och kommo tillbaka hvart år.*

*Men krukan så länge till brunnen man bär,
Att slutligt den brister itu!
Den sargade grenen, af alla små skär,
Är barrlös och döende nu;
Dock sträcker den ännu sin styfnade arm,
En galge lik, god för enhvar
Som önskar att hvila vid moder Jords barm
Och mod uti bröstet har kvar.*

3 september 1915

C. W. Jansson

Nybyggaren

*Knotig och böjd han stod, lik björk som bland stenarne vuxit;
sträfvat i möda och slit som den, för torftiger näring.
Nu han blickade ut öfver skogomkransade mossen;
tufvor af buskar beväxta, mellan dem smutsbruna vatten,
mötte hans spanande blick där han, med Lena, sin hustru,
sökte en passande plats för nybyggarns boning att stå på.
"Ej mitt öga kan se", började mannen, Anders,
"bättre passande plats, än den på hvilken vi stånda;
marken höjer sig här öfver mossens dyiga vatten;
torde och jorden här, rundt kullen, vara den bästa!"
"Stenar till grunden ock finns"! yttrade hustrun Lena.
Talat, samtyckt, bestämt.*

*Ett tält snart restes på kullen.
Började sträfsamt id, med yxa, spade och hackor;
gräfdes dikena först, att göra odlingen torrlagd;
röjdes buskarne af; flåddes tufvor och brändes.
Ensam i stilla natt, pysslade Anders med elden,
medan hans hustru gick att föda från granngården skaffa.
Sommaren flydde sin kos. Med hösten kom stormen och rågnet;
torfven ej torkade mer, men Anders ännu ej taget
släppte, så länge gnistan i askan lyste och närdes.
Vintern med köld och snö, dref honom bort ifrån tegen;
spettade han och grof och började framforsla stenen;
byggde han sedan af den, till stugan och uthusen, grunden.
Hjälp utaf grannen han fick, att virket för byggnaden forsla
dit öfver gungande dyn, när vintern och frosten den stelnat.
Lång var vintern och seg, men segare Ander's krafter;
kunde och Lena och han, om våren sitt bohag i stugan
flytta, och ägna sig helt, åt nästa sommares äflan.*

*Böljande kornet stod och vajade sakta för vinden;
gulnade lyste, fulla och matade axenas mångfald,
redo att gifva sin gärd för odlarens rastlösa möda.
Tegen var liten, men där vid sidan af samma, en annan
nyodlad låg, torrlagd, harfvad och redo för höstsådd.
Anders sträfvade hårt och gladdes med Lena åt skörden:
"Ej vi nödgas i vinter, svälta, frysa, försaka!"
Hoppet för kommande år, stod hägrande ljust för båda.
Rätt de hade att fritt odla och skörda i tio
löpande år, och sedan lämna arrende för gården.
Början var god och lyckan syntes de båda bevågen.*

*Hände det då.
En strålande, härlig försommarmorgon.*

Anders som vanligt, med solen, lämnade bädden i stugans tunga och kväfvande luft, och vandrade ut att sina trängande sysslor förrätta. Marken var hvit. O himmel! Frostén har strukit sin härjande hand öfver spirande brodden. Se hur den står där, stelnad och död och brakar inunder stöflarnes sulor. Solen ej tinat den än, och sedan svartnar och faller den ned; om lyckan är god så kanske växer den upp till hösten, att nyttjas som foder för djuren.

Tung till sinnes gick Anders, och tunga sommarens dagar; fåror, plöjde bekymren, i hans molnbeskuggade panna; tyst gick Lena och ord ej fann för tröst i motgång; hårda till sinnes blefvo de båda, då nöden i stugan intrång gjorde, men aldrig de hördes för främlingar klaga. Årena gingo och ofta i sommaren nätter, frostén bredde sin isande svepning och plundrade odlarens glädje; ovän ej mera hatad och fruktad det fanns än denne.

Stod ock Anders, när de tio årena lyktat, kraftlös, fattig som förr, på framtidshoppet och lyckan besviken; kräfde ock herrarne, där på bruket, arrende för gården. Bördan för Anders blef mer än krafterna orkade bära; bruten han lade sig ned, och hvilat han nu inunder grönskande torfva, och glömd är; så ock hans bekymmer och gärning.

Lena, hans hustru, som delat hans möda, bekymmer och sorger, lades barmhertiga människor till last, tills slutligen döden bjöd äfven henne att njuta sin lön för allt hon försakat.

5 september 1915

C. W. Jansson

Till Mia om ...

*- Hon sa' att: "du med din diktargåfva,
En gång för alla mig måste lofva,
Att minnas mig med en liten sång;
Och blir det också blott versar fyra,
Jag säkert räknar dem mycket dyra
Och läser om dem så mången gång"!*

*Och just i kväll har det börjat klia
I fingerspetsarne, att åt Mia
De fyra versarne börja på.
Ej är det namnsdag och icke födel-
sedag och icke har hon en bödel
att tukta och med till rätta gå!*

... Lyckan

*På gröna duken vi alla kasta
Vår lefnads tärning och sedan hasta,
Att håfva till oss vår vunna vinst;
Hvad än vi vunnit, vi ofta tycka:
Att otillräckligt af lifvets lycka
Vi fått - och likväl vi ej fått minst.*

*Blott den som är med sin vinst belåten,
Som hjälper nästan att glömma gråten,
Och tager dagen som Gud den ger,
Står lugn och trygg uti lifvets öden.
Och kommer slutligen äfven döden,
Med blida känslor han honom ser.*

*Hur mången satte ej lyckans stjärna
Så högt på fästet, att han ej gerna
Den kunde nå i sin litenhet,
Och sina armar mot henne sträckte
Men aldrig, aldrig till henne räckte,
Och lyckan satt där och sakta grät.*

*Och oupphinnelig än hon sitter,
Så länge människan icke gitter,
På lifvets mödor med glädje se.
Men nu, så sant som du än min namne,
Jag önskar lyckan dig alltid famne,
Och alltid måtte emot dig le!*

13 september 1915
C. W. Jansson

I Höstetid

*Jag satt och såg genom fönstrets rutor
Hur stormen slet i de gamla skutor,
i Galeaser och Bark och Brigg;
Än hängde buktande hvarje ända,
Än stodo trossarne strama, spända,
När stormen lekte i deras rigg.*

*Männ' rent för svaghet i timmerstommen
Man er lagt upp, eller ålderdomen
Med andra krämpor er hindra att:
På väglös ban edra bogspröt peka,
Och djärft med skummande tappar leka,
Vid fosforskimret ur vågens natt?*

*Och äldst i raden där ligger "Hoppet",
Ej kan man säga att hon i loppet
Var snabb som andra, men säkert kom
Ock hon till slutet på sista resan;
Och aldrig led hon som andra nesan
Att nödgas stanna och vända om.*

*En skara pojkar ses äntra riggen
På "Esparanto", den gamla Briggen,
Jag undrar just hvad de söka där?
Små sjömansämnen, de gå och drömma
Om hvilka under som hafven gömma,
Och hvilken hjälte var sjöman är!*

*Att vara sjöman är lifvets lycka!
De unga pojkarne tro och tycka,
Och re'n de börjat att pröfva på:
Att röka starkaste tobakssorten
Och sakta vagga med öfverkroppen
När de därefter på däcknen gå!*

*Men åldring ser genom immad ruta,
Med andra känslor på gammal skuta,
Han vet hvad lycka som bjudes där!
När stormens röst rundt om kåken hviner,
Af själfbelåtenhet gubben skiner,
Då är han glad åt att vara här.*

*Han gnuggar tobak i hårda händer
Och stoppar pipan därmed och tänder,
Och njuter lycklig sin mödas lön;
Den största lyckan först då han funnit
När, gammal vorden, han hemmet hunnit!
Det är hans sjömannalefnads rön.*

*Det piper fram ur de gamla skutor
Likt klagotoner från spruckna lutor,
När vinden spelar i höstetid;
De locka pojkarnes unga sinnen,
Och räcka åldringen ungdomsminnen
Att med de älskade dröja vid.*

18 september 1915

C. W. Jansson

Med anledning af invigningen af Herrar Sjöberg och Janssons nya bur

*Vid glasens klang och kvinnoskratt
Vi gläds i nybyggd bur,
Där Sjöberg sedan kommer, att
Stå spejande på lur,
Och bakom immig rutas skydd
På sina offer se:
Om gifven order blifvit lydd,
Och hur de sig bete!*

*Från fuktig jord och mögels doft,
Från trångbodd sotig vrå,
Ni bjudits hit till högan loft,
- En heder för Ert skrå!
Så träden upp, med bålsta steg,
För vindens trånga trapp,
Och låt ej hinder stå i väg
Där platsen förr är knapp.*

*Låt Edra snilleblixtar slå
En värld med häpnad här
När ni på burens väggar blå
Er djärfva tanke klär
I krummelurer liniers mängd,
Vad intet öga sett
I sådan massa sammanträngd
På sådan liten plätt.*

*När Fröken trycker Phonens sparr
Och svingar vefvens knapp,
Och sänder lexitetens darr
I korta, skarpa rapp;
Så gäller Er att stå på vakt
Och hålla luren klar,
Och sätta Eder i kontakt
Med hennes läppars par!*

*Som gammal vän jag önskar ge',
Ett litet vänligt råd:
Ej blott på timlig välfärd se
I Edert skåps förråd!
Betänk att lifvets dag är kort.
Att kroppen njuta vill,
Så låt den icke tyna bort*

Som om ej fröjd fanns till.

*Bak låsta riglar finnas bör:
Af Söderns bästa fluid!
Och om en vän ni hosta hör,
En droppe honom bjud.
Vad eljest där bör vara gömt
För Er och Eder gäst,
När drufvans saft ni båda tömt,
Ni veta själfva bäst.*

*Och därmed har jag endast sagt,
Vad jag på hjärtat bar;
Ej med beräkning, öfverlagt,
Det blott små infall var.
Men när nå'n gång jag sedan ser
In i Er nya vrå,
Jag önskar se en vän som ler
Och bjuder gladt: "Stig på"!*

C. W. Jansson

Två Människoöden

*Född i svenskmannabygd, fostrad och härdad att lifvets
mödor bära allena, lämnade han föräldrar,
syskon och vänner och mönstrade ut med barkriggad farkost.
Vikingens längtan dref honom bort att främmande länders
folkslag, seder och språk få höra, beskåda och lära.
Många och djärfva voro de färder, bragder och stordåd,
hvarmed sin ungdoms lefnadsbeskrifning han brukade smycka,
Mycket är sanning. En gång då hans skuta vid Queenslands
kuster*

*fastnade hårt på ett ref af koraller, lämnade männen
fartyg och allt och glömde sig kvar i det tropiska landet,
erhöll medborgarrätt och svuro att gällande lagar,
styrande ämbetsutöfvare, regler, ukaser och annat
lyda, ära och vörda. Hårt han förvärfvade där sitt
dagliga bröd men samlade dock, vid sidan af detta,
pänningar nog att köpa en för fjäfot liggande gård för.
Gifte sig äfven. Hustrun, katolska och bördig från Irland,
födde sin man en skara af barn, och lefde af dessa
dussin fullt. Själ hon dog vid den sjuttonde plågan,
lämnande mannen med barnen. Besvärlig var väg till
närmaste boning. Fränder hade han inga, ej ens
trosvärvandter och vänner. Alla vördade påfvens
lära och förde förtal och skvaller på giftiga tungor,
skyllande honom att han sin afdöda maka förledde
sveckfullt, och tvingade henne att svika sin tro och den enda
saliggörande läran. Yngsta barnet, i förtid
födt, lades i bomull och vårdades ömt af hårda
ovana händer. Ej försummades raden af syskon,
skötseln af gården, och intet af det som föll på hans lott att
ansa och vårda. - Förtviflade blicka vi framtiden an när
sorger och motgångar möta. Kanske lyser en hoppets
stråle därur, som slocknar och dör när den djärfves igenom
sorgernas töcken tränga och sända sin skapande gnista;
kanske flammor den upp och lyser oss rätt på vår vandring.*

*Men när nöden är störst är hjälpen oss närmast. En kvinna
kom till hans hem som en skyddande ängel, hörde hans sorg och
talte sin egen lefnads historia:*

*"Född uti Tyskland,
kom jag som barn öfver stormfyllda haf, att med min fader och
moder
söka ett hem och en utkomst i mångbepresade landet.
Komna i Moreton Bay, drefs vårt fartyg af stormen
in emot land och på reflarne där slogs det i spillror.*

*Fader och moder offer föllo för vredgade böljor.
Ensam, nioårig, af hafvet jag kastades oskadd
upp på den klippiga stranden. Oskylda människor vård mig
skänkte och kärlek. Lugnt och lyckligt förflöto min barndoms
dagar och tarfvas ej här förlänga berättelsen därom."*

*"Minnes du floden"? Sporde hon sedan med darrande stämma.
"Då var jag gift och lefde med mannen lycklig och nöjd, i
andra giftet förresten. En dag de kommo i svärmar,
urinvånarne, löpande fort i skogar och marker,
sökande tillflykt på höjder och berg och flydde mot hafvet
många. Undrade vi och oförstående tiden
bidde, anande ej den hemska och fruktade faran.
Älfvarnas flöden började stiga och vid larmet af vattnets
forsande väcktes vi upp ur vår dvala, surrade hastigt
stockar tillsammans och sedan började seglats som aldrig,
aldrig jag glömmet. Landet till haf blef förvandlat, i strida
strömmar ryckte det hvirflande vattnet människor, djur och
människors boningar med i sitt lopp, träden af roten
sletos och allt som ej bergfast i grunden förankrats och vuxit.
Sviktande flotte lyftes och dref med sin lefvande börda
fram mellan spillror och vrak, än mellan simmande hus och
än mellan delar däraf. Synen af drunknades kroppar
präglades djupt i mitt minne och ryser jag än vid dess hågkomst.
Framåt vi fördes, en dag och en natt, af hvirflande vatten,
fastnade se'n i en Eucalyptus' grönskande krona.
Flotten snurrade rundt och dess surringar sletos och brusto,
stockarne flöto isär och mellan dem, striden för lifvet,
kämpade vi. Allena jag lyckades gripa mig fast i
kronan som hindrat vår färd, och klänga mig fast vid dess grenar.
Älskad make jag såg, huru bort af strömmen han fördes,
sjönk och syntes ej mer. På klagan och saknadens tårar
tänkte jag ej, ty då låg blott ett mig närmast i sinnet:
Räddning af eget lif! Jag lyckades också att finna
skyddande plats därinne i trädets lummiga krona.
Räddad för stunden, återuppväcktes hoppet och redan
gladdes jag åt att faran var slut och förlossningens timma
nära. Öfver mitt hufvud kretsade vildmarkens fåglar,
sökande byte. Rundt mig härskade död och förtviflan.
Nöjd i mitt hopp, att en räddande hand snart mände mig finna,
spanade jag tills mitt öga blef tårfylldt af öfveransträngning,
ut öfver blånande vidden. Förintat var lefvandets vara.
Döden satt prägel på allt. Men hördes ej prassel i trädets
grenar? Jag blickade ned och såg en krälände tingest
slingra sig rundt om stammen och komma mig närmre och
närmre!*

*Ord ej räcka att tolka min fruktan och grufliga fasa.
Ej en lem jag vågade röra. Förfärones skri blef
stumt på hvitnande läppar. I långa tjugo och fyra
timmar jag satt och kände den kalla och klibbiga ormens
massa, hvila mot mina trötta och skälfvande lämningar.
Men, när hoppet var dödt och jag själf ej bättre än halfdöd,
kom på den nästa dagen en roddbåt, mannad och rodd af
tvenne hvita, modiga, mångbepröfvade män.
Att jag blef räddad, tackar jag dem och allmäktighets herre!"!
slöt hon sitt tal. Svaret blef undran och välförstådd tystnad.*

*Mer än de flesta hade de båda pröfvats af motgång,
sorger och strider. Förstod ock den ena den andras bekymmer
utan att ord dem höfdes förklara. Slumrande känslor
föddes och väcktes till lif i den välförståndiga kvinnans
rymliga hjärta när de moderlösas bedjande blickar
hennes mötte förtroligt. Ej hon tvekade taga
nya bekymmer sig an då hon såg att hon därmed förhjälppte
glädjen att göra sitt intåg i sorgbetungade hemmet.
Deras öden länkades samman; en seger för lyckan!
Och, då slutet är gott så säges att allting ock gott är.*

13 september 1915

C. W. Jansson

Bytet

*Högt sväfvar en flock utaf flyttande Tranor
Och styra mot Nordlandsmorasan sin stråt.
De följa i fädernas urgamla banor
Och intet på färden kan skilja dem åt.
När aftonen skymmer i ödsliga trakter
De läggra, långt bort ifrån människors spår,
Och natten igenom lyss' vaksamma vakter
På faror som lura från buskar och snår.*

*När dimman står tät öfver sumpiga mossen,
En jägare smyger bland buskar och träd.
Ett störande ljud, och den vaksamma flocken,
Flyr skriande bort i förvillade led.
Det knallar ett skott, och en stickande smärta,
Förnimmes af en i den flyende tropp;
Hon domnar och faller med blödande hjärta,
Och blickar förtvivlad mot vännerna opp.*

*Men åter går tåget mot snöiga Norden,
Förutan den vännen som mördaren slog.
Hon lyfter ej mera till flygt öfver jorden,
Ej mera hon leker i Nordlandens skog.
Men än, med sin skönhet i döden, hon fagnar
Den smygande mördarens frossande blick.
Åt sorgen och döden ej tanke han ägnar,
Ej ånger att åter en lifstråd han klippt.*

-----

*Det styr en konvoj i blockerade vatten
Som följes af tusendens ängsliga hopp.
Med släckta lanternor den smyger i natten,
Och döljer för vän och för ovän sitt lopp.
På utkik gå tysta och spejande vakter
Som följa med vaksamma blickar var våg.
Och hvitt lyser skummet runt bogar och akter
Och lätt leker faran i ynglingens håg.*

*Men synkretsen vidgas, och morgonens töcken
Med natten och mörkret, för dagen ge rum.
Det synes ej lif i den ödsliga öken
Där vågorna piskas af nordan till skum.
Men djupt därinunder en fiende döljer
Sig själf och sitt vapen, för utkikens blick;*

*Af skummet som hvitt omkring bogarne sköljer,
Han syn på sitt byte i höstnatten fick.*

*"Torpeder om styrbord! Vårt lif är i fara.
Gif order att samlas på öfversta däck!
Håll sinnena lugna och båtarne klara,
En stund bör hon flyta fast skrofvat blir läck."
Men långt innan tanken till ord blifvit formad,
Torpeden har träffat med döfvande brak,
Och lifräddningsbåten af få blifvit stormad,
Som lyckades fly från det sjunkande vrak.*

*De skingrade skepp hafva samlat sig åter
På färd öfver stormigt och farofyllt haf.
Men skaran har vuxit, af mödrar som gråter
Vid minnet af kära som gingo i kvaf.
De fyllde sin plikt, och som hjältar de gingo
Att offra sitt lif för sitt fädernesland.
Om hafvet var gifmildt, kanhända de fingo
En krans och en kulle på främmande strand..*

V. J.

4 november 1917

Begravningen

*Med vemod har jag lyssnat till
Din svanesång, min trogna frände.
Och än jag hör, närhelst jag vill,
Ditt klagoskri, när sist jag tände
Din bottensats - det minde om,
Vad allt vi pröfvat på tillsamman;
Hur som en trofast vän du kom
Och stod mig bi i sorg och gamman.*

*Vi följdes åt på vida haf,
Och fjärran länder vi beträdde.
Du gjorde mig till lydig slaf,
Men slafven njutning du beredde.
Nu är din ande vorden kall,
Din hals är hes och tungt du andas,
Men blir det fred i världen, skall
Väl bättre tider för oss randas.*

*När ransoneringsnämndens skrå,
Ej kan på fri mans rätt förgripa,
Så skall i härlighet uppstå
Min välinrökta mazurpipa,
Och bjuda sällhetens behag
Åt alla dem som henne dyrka.
Och offerrök skall hvarje dag
Slå upp i tobaksgudens kyrka.*

*Blott striden tystnar med sitt bång
Och fridens bud rundt världen sändes,
Så brusa skall en jubelsång
Till fredens pipa när den tändes!
Hon skall allt hatet röka ut
Från världens alla folk och länder,
Och aldrig tobaken tar slut
Hur ofta än man henne tänder.*

V. J.

3 februari 1918

Bror Gustaf!

*Vi fostrades i samma låga koja,
Jag var den lilla, du den stora bror;
Dess litenhet vi kände som en boja,
Som måste brista - "blott man vore stor"!*

*Och dagen kom, då ock vårt öde förde
Oss ut att pröfva på vår lyckas lott,
Och kärleksfulla maningsord vi hörde,
Som följt oss in i våra framtidslott.*

*Ack huru ofta ha ej minnen vaknat,
När jag på tankens vingar ilat dit
Till låga kojan! Och hvad jag saknat,
När världen bjudit egoism och split.
Ja, jag har saknat vad som små vi ägde,
Den oskuldsglädje, som i barnet bor,
Och emot den all världens fröjder vägde
Så fjäderlätt, som spindelväfvens flor.*

*Just därför dröjer jag alltjämt så gerna
Vid gamla minnen ifrån barndomsdar,
De lysa klart som vinternattens stjärna
- Ett kärleksband som binder syskonpar.
Skall bandet brista...? Skall i syskonringen,
En länk oss fattas, skall en plats stå tom?
Hvi spörjer jag! Sitt lefnadslopp vet ingen.
- Mång' stängel bröts förr'n knoppen brast i blom.*

*Var tröst min broder, snart ha' vinterns isar
Af vårens vindar jagats bort från sjö.
Naturen vaknar. Känn hur skönt det lissar,
När svala fläktar blomsterdofter strö
Kring feberrodnande och heta kinden.
Hur skönt att somna efter dagens id
Vid andaktsviskningar, när sunnanvinden
I hemlandsskogar stämmer hälgdagsfrid.*

Påskan 1918

Vid syskonmötet den 18 juli 1919

*Långt från främmande land, över stormiga hav,
ha vi samlats till syskonens fäst.
Vad har dragit oss hit? Jo, vad skaparen gav!
Det han lagt i vår själ och som brände oss mest,
när vår tanke for vill genom tider och rum
och vår farkost tog grund ibland bränningars skum.*

*Det var längtan till torvan vi trådde som små;
Det var kärlek till syster och bror;
Det var längtan till minnenas heliga vrå;
Det var vördnad för fader och mor;*

*Det var kärlek till Sverige, vårt fädernesland;
Det var kärleks och längtans oslitliga band.*

*Låt oss blicka tillbaka till barndomens dar
Och till hemmet där skogen stod vakt,
Och med tacksamhet tänka på mor och på far
för all strävan och möda de lagt
i att fostra oss alla till kvinnor och män,
som med stolthet kan minnas vårt torvtiga hem.*

*Låt oss minnas med saknad vår broder som gått,
han som fattas i dag vid vår fäst;
Efter mödan och striderna, vilan han fått -
Vem av oss manne blir det härnäst?
- Han var älskad som make, som fader och bror,
och som vän var han trogen, som människa stor.*

*Dock skall vemod ej grumla vår glädje och sång,
när vi samlas att fastare slå
över glömskans förbryllande mörker en spång,
som i motgångens tider skall stå
och oss ena fostra i kärlek och dygd,
att ej glömma varandra och fädernas bygd.*

*Göm min visa någonstans mellan pärmar och blad,
och en gång när du finner den där,
låt den tala dig till om vårt möte i dag
och om syskon som hålla dig kär;
Och om endast ett ord till dig talar däri,
så har lönen jag fått för mitt rimsnideri.*

12 juli 1919

V. J.

Den övergivnas klagan

*Ren strömma sorgens bittra tårar
Och hjärtats pulsslag domna av,
Jag längtar hän till dödens gårdar,
Till ro från strid på stormfyllt hav.*

*Det läcker genom mina lungor,
Det slår och rycker i var led.
Min bädd har lossnat, som på gungor
Jag trevar framåt, sjuk och sned.*

*Av allt dock smärtar mest min mage,
Den känslig var i alla år,
Om ej den skyddades från drage'
Så gick den upp i öppna sår;*

*Den spännes nu i sina fogar
Med köld och värme om vartann!
Och vårdaren? Han svär och knogar,
Förstår ej orsaken ett grann.*

*Jag älskat har i gångna tider
Och själv i gengäld älskad var,
Jag vårdades, som barn som lider
Blir vårdat av en huldrik far.*

*Men det var då, nu är min lycka
Förvandlad till ett Golgata
Där törnen mina lämningar smycka
Och rost och ärg min fägring ta.*

(under maskiniststräjken)

*18 mars 1921
V. J.*

